

Nekroloji: Vakıf Eserlerin Restorasyonuna 58 yıl Hizmet Veren

Prof.Dr.Orhan Cezmi Tuncer'i kaybettik !...

Sadi Bayram¹

(08.01.1931-11.06.2023)

Özet: Prof.Dr. Orhan Cezmi Tuncer, 1931'de Diyarbakır'da doğmuş, 1956'da İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisinden mimar olarak mezun olmuş, bir müddet Devlet Su İşlerinde Şantiye Şefi, Belediye Fen İşlerinde görev aldıktan sonra, Başbakanlık Vakıflar Genel Müdürlüğü Abide ve Yapı İşleri Dairesi Rölöve Şefi, Mütchassis Müşavirlik, 1976 'da Güzel Sanatlar Akademisinde doktora yaptıktan sonra 1980'da Ankara Devlet Mühendislik Mimarlık Fakültesinde Restorasyon Bilim Dalını kurmuştur. 1982 de doçent, 1992'de profesör olmuştur. Selçuklu ve Osmanlı Dönemine ait eserler üzerine çeşitli hacimli kitap ve makaleleri mevcuttur. 11.06.2023'de vefat etmiştir.

Summary: Prof.Dr. Orhan Cezmi Tuncer was born in Diyarbakır in 1931, graduated from the Istanbul State Academy of Fine Arts as an Architect in 1956. Chief, Specialized Consultancy, after completing his doctorate in the Academy of Fine Arts in 1976, he established the Department of Restoration in 1980 at Ankara State Engineering and Architecture Faculty. He became an associate professor in 1982 and a professor in 1992. He has various volumes of books and articles on works from the Seljuk and Ottoman Periods. He passed away on 11.06.2023

Diyarbakır'da 08.01.1931 de dünyaya gelen Orhan Cezmi Tuncer, 1956'da Devlet Güzel Sanatlar Akademisinden mimar olarak mezun olmuştur. Devlet Su İşlerinde Şantiye şefi, Belediye Fen İşlerinde görev almıştır.

Serbest eli çok iyi olan, çizime de özel merakı bulunan Orhan Cezmi Tuncer, Başbakanlık Vakıflar Genel Müdürlüğüne ait, 1965 yılında Bitlis- Ahlat vakıf Anadolu Selçuklu türbelerinin rölöveleri ihalesine girmiş, bir kısım projeleri Diyarbakır'da Y.Müh-Mimar Mehmet Yılmaz Önge tarafından mahallinde tasdik edilmiş, geri kalan, henüz tamamlanamayan diğer Ankara'ya götürülerek incelenmesi istenmiştir.

¹ Klâsik Arkeolog- Sanat Tarihçi, araştırmacı, yazar. 1965-1972 Önasya Dergisi sahibi, Email. sadi.bayram@gmail.com.

Vakıflar Genel Müdürlüğü Abide ve Yapı İşleri Başkanı Ekrem Demirtaş, rölöveleri çok beğenmiş, o sırada odaya giren Genel Müdür Nihat Danişman da konuya durumu fark edince, birlikte çalışma teklifi gelmiş, böylece devlet memuriyetine ilk adım atılmıştır. Önce Rölöve Bürosu şefi olmuş, Müyterhasıs Müşavir olan Yılmaz Önge Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nde Sanat tarihi Bölümünde Oluş Arık'tan doktorasını tamamladığı için Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Türk-İslâm Sanatları Kürsüsüne Doç.Dr. Halûk Karamağaralı'nın yanına asistan olarak girdiği sebebiyle, Orhan Cezmi Tuncer 1972 yılında Mütethasıs Müşavir, 1976 yılında Teknik Müşavir sıfatını almıştır.

1976 yılında İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisinde Prof. Sedat Hakkı Eldem'den doktorasını tamamlayan Orhan Cezmi Tuncer, Ankara Devlet Mimarlık ve Mühendislik Akademisinde part-taym Rölöve dersleri vermeye başlamıştır. Gayrimenkul Eski Eserler Yüksek Kurulu Başkanı ve Devlet Mimarlık Mühendislik Akademisi Başkanı Prof.Orhan Alsaç, Restorasyon Bölümünü kurmak üzere davet etmiş, Vakıflar Genel Müdürlüğüne yeni getirilen Başbakanlık Müsteşarı Mustafa Ernam, kıymetli elemanı niye kaçırayım bahanesiyle tayine muvaffakat vermemiş, 26.05.1980'da akademik kariyerine mani olmamak için tayine müsaade edilmişse de Vakıf eski eserlerden bir türlü kopmamıştır.

Orhan Cezmi Tuncer, 1982 de Doçent, 1992 de Profesör olmuştur. 1990 'lı yıllarda Diyarbakır Dicle Üniversitesine geçmiş, Diyarbakırla Evleri ve Diyarbakır Camilerini yayınlamıştır.

Yayın Hayatı.

Mimar Orhan Cezmi Tuncer'i 1966 yıllarında Y.Müh.-Mimar M.Yılmaz Önge'nin yanında tanıdım. O tarihlerde sahibi olduğum Önyasya Türkoloji Dergisini yayınlıyordum. Makale istedim, zamanı gelince veririm, dağarcık biraz dolsun dedi..

Kasım 1970'de sırası ile *"Tunceli-Çemişkezek'de Bir Türbe"* makalesiyle ilk yazısı yayımlandı.*"Bir Gezinin Düşündürdükleri"*,*"Diyarbakır Evleri"*,*"Diyarbakır Ali Paşa Medresesi"*,*"Diyarbakır Ali Paşa Camii"*,*"Bitlis-Adilcevaz Paşa Camii"*,*"Niğde-Aksaray Sultan Hanında Bazı İzlerin Değerlendirilmesi"*,*"Bitlis-Adilcevaz Eski Camii"*,*"Tunçeli-Mazgirt Elti Hatun Camii"*,*"Diyarbakır Sultan Şücaeddin Türbesi"*,*"Akşayuva Köyü Yakınında Bulunan Yeni Bir Kümbet ve Yöresindekilerle Karşılaştırılması"*, makalelerini yayınladım, Dergi yayınına ara verdiğim 1972 yılı Mart ayına kadar.

Prof.Dr.Orhan Cezmi Tuncer, Akademik kariyere başladıktan sonra evini satarak öğrencilere faydalı olmak amacıyla Vakıf eski eserlere ait çeşitli yayınlar yapmıştır. Yayınları, makaleleri çoktur. Ancak önemli belli başlı kitapları: *"Anadolu Kümbetleri 1986"*,*"Anadolu Selçuklu Mimarisi ve Mogollar 1987"*,*"Anadolu Kümbetleri 2 Beylikler ve Osmanlı Dönemi 1991"*,*"Anadolu Kümbetleri 3 Beylikler ve Osmanlı Dönemi 1992"*,*"Diyarbakır Camileri-Mukarnas, Geometri, Orantı 1996"*,*"Diyarbakır Evleri 1999"*, konulu hacimli Anadolu Selçuklu mimari tarihi için çok önemli kitaplarını bizzat kendisi yayınlamış, Pazar bulamamış ve büyük kısmını SEKA'ya kağıt olarak satmıştır. *"Diyarbakır Kiliseleri 2003"* Diyarbakır Belediyesi tarafından , *"Ankara Evleri 2003"* Ankara Ticaret Odası tarafından yayınlamıştır. *"Anadolu Kervan Yolları, 2007"*,*"Sivas Gökmedrese, 2008"*, konulu kitaplarını Başbakanlık Vakıflar Genel Müdürlüğü yayınlamıştır. *"Selçuklu Mimarisi Üzerine Orhan Cezmi Tuncer İle Bir Söyleşi- Dursun Ayan"* konulu kitap ise özel sektör tarafından basılmıştır. *"Diyarbakır Sur İçi Anıtları ile Köşkler ve Bağ Evleri"* 2012'de basılmıştır.

Prof.Dr.Orhan Cezmi Tuncer, 1991'den itibaren 10 yıl Diyarbakır Kültür ve Tabiat Varlıkları Diyarbakır Bölge Koruma Kurulu başkanlığı, 5 yıl Yüksek Kurul üyeliğinde bulunmuş olup, 90 civarında makalesi 17 civarında bilimsel konuşması vardır.

Prof.Dr.Orhan Cezmi Tuncer; 1965 sonralında Ankara Bahçelievler'e yerleşti. Yaz günlerinde Bahçelievler'den Ulus (Küçük Tiyatronun olduğu Cumhuriyetin ilk binalarından) Vakıf II. İşhanı olan Vakıflar Genel Müdürlüğü binasına kadar yürürdü. Zira Dairede masa başında oturup, çizim yapıyoruz, Vücudun hareket etmesi gerekir felsefesine hakimdi. Ketumdu. Dürüsttü, prensip sahibiydi. Yardımlaşmayı severdi. 1965-72 yılları Yayın hayatı dışında kendisi ile birlikte Vakıflar Genel Müdürlüğünde 1973-1980 yıllarında birlikte çalışma imkânı da buldum.

1966-72 yılları arasında Konur Sokak 10 numarada bulunan Önyasa Dergisi bürosunda Pazartesi- Perşembe günleri tarihçi Enver Behnan Şapolyo saat 17 de gelir saat 20 civarına kadar sohbet toplantıları yapardık. Sonradan Profesör olan M.Yılmaz Önge, Orhan Cezmi Tuncer, İsmet Binark, Alacahöyük kaşifi Phil.Dr. Hâmit Zübeyr Koşay zaman zaman gelirlerdi. Ord.Prof.Dr. A. Süheyl Ünver, Ankara'ya Türk Tarih Kurumu toplantısına katılmak üzere gelince o da uğrardı. Bir nevi rahle-î tedrisdi. Prof.Dr. Semavi Eyice de Ankara'ya toplantı için geldiğinde mümkün olduğu kadar birlikte olurduk.

1985'li yıllardı. Eşimin bir arkadaşı Mimarlık Fakültesi'nde son sınıf öğrencisi, ve Mimarlık Tarihi son sınavı. Verirse mimar olacak. Orhan Cezmi Tuncer aile dostumuz olduğunu öğrenince, durumu anlatmış. Orhan beye samimiyetimize inanarak, "toleranslı davranabilir misin ?" deyince, Mimarlık Tarihi ders notu, 50-60 sayfa. Ezberlesin dedi. O konularda toleransı hiç yoktu.

Orhan Cezmi Tuncer; Ankara Bahçelievler'den sonra, Orta Doğu Teknik Üniversitesi bitişindeki Orta Doğu evlerine taşındı, daha sonra da kitapları, kütüphanesinin eve sığmaması dolayısıyla Çiğdem Mahallesine taşındı. Kütüphanesini de bir üniversiteye sağlığında bağışladı.

Kızını genç yaşta kaybettiği için biraz kabuğuna çekildi. Kitaplarını Beynam Ormanları yolunda yazlık eve çekilir, sâkin ortamda yazar, eşi ona yardımcı olurdu.

Prof.Dr.Orhan Cezmi Tuncer, 11.06.2023'de Ankara'da ebediyete intikal etmiş, Ankara Gölbaşı Mezarlığında 12.06.2023 tarihinde ebedî istirahatgâhına sevenleri, öğrencileri tarafında tevdi edilmiştir.

Orhan Cezmi Tuncer'in Vakıflar Genel Müdürlüğünde görevli olduğu sırada yaptığı çizimler aşağıdadır²:

- Adana, Ceyhan, Kurtkulağı Köyü Kervansarayı
- Adana, Kadirli, Ala (Kilise) Cami
- Adana, Kadirli, Ala Cami Kervansarayı
- Adana, Mestan Hamamı
- Adana, Ramazanoğulları Tuz Hanı önündeki Kalıntı
- Ağrı, Doğubeyazıt, İshak Paşa Sarayında Kümbet
- Amasya, Abdullah Paşa Camisi
- Amasya, Kilâri Süleyman Ağa Camisi

² Dursun Ayan, Selçuklu Mimarisi Üzerine Orhan Cezmi Tuncer İle Bir Söyleşi, Ankara 2012, A Yayınları, s.38-39; Dr.Gülşen Dişli-Gökçe Günel- Ali Kılıç, "Orhan Cezmi Tuncer İle Vakıflarda Elli Yıl" Restorasyon Yıllığı, S.11, 2015, s.25-27.

Amasya, Mehmet Paşa Camisi Şadırvanı
Amasya, Merzifon, Sofular Türbesi
Amasya, Şehzade Osman Türbesi
Ankara, Ayaş, Sinanlı Köyü Sultanlı Cami Ahşap Minberi
Ankara, Altındağ, Hallaç Mahmut Mescidi
Ankara, Kırıkkale, Koçu Baba Köyü Türbesi
Antalya, Alanya, Akşebe Sultan Cami ve Türbesi
Antalya, Elmalı Ömer Paşa Medresesi
Antalya, Yivli Minare Nigâr Hatun Türbesi
Antalya, Zincirkıran Mehmet Bey Türbesi
Aydın, Kuşadası, Öküz Mehmet Paşa Kervansarayı
Aydın, Nazilli, Eski - Yeni Camisi
Bayburt, Bozdağ, Silindirik Kümbet.
Bayburt, Şeyh Hayrani Türbesi.
Bitlis, Adilcevaz, Akçayuva Köyü Kümbeti
Bitlis, Adilcevaz, Eski Cami
Bitlis, Adilcevaz, Yolçatı (Kohoz) Zal Paşa Kervansarayı
Bitlis, Adilcevaz, Paşa Camisi
Bitlis, Adilcevaz, Ulu Cami
Bitlis, Adilcevaz, Yolçatı (Kohoz) Köyü Zal Paşa Hanı
Bitlis, Ahlat, Âkkoyun Kümbeti
Bitlis, Ahlat, Alimoğlu Kümbeti
Bitlis, Ahlat, Anonim Kümbet
Bitlis, Ahlat, Dede Maksut Türbesi
Bitlis, Ahlat, Emir Ali Kümbeti
Bitlis, Ahlat, Emir Bayındır Camisi
Bitlis, Ahlat, Emir Bayındır Kümbeti
Bitlis, Ahlat, Hasan Padişah Kümbeti
Bitlis, Ahlat, Hasan Padişah Kümbeti kuzeyindeki Yıkık Kümbet
Bitlis, Ahlat, Kadı Mahmut Camisi
Bitlis, Ahlat, Kale İçi İskender Paşa Camisi
Bitlis, Ahlat, Şeyh Necmettin Türbesi
Bitlis, Ahlat, Usta Şakirt Kümbeti
Bitlis, Ahlat, Erzen Hatun Kümbeti
Bitlis, Ahlat, Hüseyin Timur - Esen Tekin Kümbeti
Bitlis, Ahlat, Karakoyun Kümbeti
Bitlis, Ahlat, Kitabesiz Kümbet
Bitlis, Ahlat, Şeyh Necmettin Kümbeti
Bitlis, Ahlat, Şirin Hatun - Boğatay Aka Kümbeti
Bitlis, Akçayuva (Kırkdeğirmen) Köyü Kedi Kümbeti
Bitlis, (Başın) Hüsrev Paşa Hanı
Bitlis, Baş Han
Bitlis, Dede Maksut Türbesi
Bitlis, Duhan Han
Bitlis, Gökmeydan Cami Minaresi
Bitlis, Gökmeydan, Gök Medrese Yapı Topluluğu
Bitlis, Gökmeydan, Üçüncü Şerefhanlar Türbesi
Bitlis, Gökmeydan, Üç Bacılar Türbesi
Bitlis, Mirza Muhammet Kümbeti

Bitlis, Norşen (Güroymak), Kalender Baba Kümbeti
Bitlis, Rahva Hanı
Bitlis, Şerefiye Hamamı
Bitlis, Şerefiye Medresesi ve Türbesi
Bursa, Bilecik, Vezir Han
Çorum, Mecitözü, Elvan Çelebi Köyü Ahi Elvan Yapı Topluluğu
Diyarbakır, Ali Paşa Camisi
Diyarbakır, Ali Paşa Medresesi
Diyarbakır, Ali Paşa Camisi doğusuna sonradan eklenen cami
Diyarbakır, Balıklı Mescidi
Diyarbakır, Behram Paşa Cami Şadırvanı
Diyarbakır, Behram Paşa Konağı
Diyarbakır, Dabakhane (Şeyh Yusuf) Cami ve Türbesi
Diyarbakır, Deliller Hanı
Diyarbakır, Hacı Büzruk Mescidi
Diyarbakır, Hüsrev Paşa Medresesi (Camii)
Diyarbakır, İç Kale Saint George Kilisesi
Diyarbakır, Iskender Paşa Camisi
Diyarbakır, Kavası Sagir Mescidi
Diyarbakır, Konak I, Uğurlu Meydan
Diyarbakır, Konak II, Uğurlu Meydan
Diyarbakır, Lale Bey Camisi
Diyarbakır, Mesudiye Medresesi
Diyarbakır, Nasuh Paşa Cami
Diyarbakır, Ömer Şeddat Camisi
Diyarbakır, Özdemiroğlu Osman Paşa Türbesi
Diyarbakır, Ragıbiye (Defterdar) Camisi
Diyarbakır, Salos Mescidi
Diyarbakır, Sarı Saltuk Kümbeti
Diyarbakır, Sultan Şücaettin Kümbeti
Diyarbakır, Şeyh Muhammet Namazgâh
Diyarbakır, Ulu Cami Safiler Bölümü
Diyarbakır, Zinciriye Medresesi
Diyarbakır, Zincirkıran Kümbeti
Elazığ, Harput, Cemşit Hamamı
Elazığ, Harput, Ulu Camii
Erzincan, Kemah, Behramşah Kümbeti
Erzincan, Kemah, Melik Mengücek Gazi Kümbeti
Erzincan, Kemah, Ali Baba Türbesi
Erzincan, Kemal, Togay Hatun Kümbeti
Erzincan, Tercan Mama Hatun Kümbeti
Erzurum, Mahmudiye Camisi
Eskişehir, Sivrihisar, Yuvarlak Kümbet
Gaziantep, Hüseyin Paşa Hamamı
Gaziantep, Kilis Mevlevihanesi
Gaziantep, Nuri Mehmet Paşa Camisi
Gaziantep, Paşa Hamamı
Gaziantep, Şeyh Fethullah Camisi
Gaziantep, Tekke Camisi (Mevlevihane)

Hakkâri, Meydan Medresesi
Hatay, İskenderun, Belen Kanuni Sultan Süleyman Yapı
Topluluğunda Hamam, ve Cami planı ile Kervansaray kalıntısı
Hatay, İskenderun, Payas, Sokollu Bedesteni
Hatay, İskenderun, Payas, Sokollu Cami Helaları
Hatay, İskenderun, Payas, Sokollu Medresesi
Isparta, Atabey Ertokuş Medresesi ve Kümbeti
İzmir, Çeşme İbrahim Paşa Türbesi
İzmir, Menemen, Kasım Paşa Kızının Türbesi
İzmir, Menemen, Kasım Paşa Kitaplığı
İzmir, Menemen, Kasım Paşa Türbesi
İzmir, Mordoğan Ayşe Hanım Camisi
İzmir, Selçuk Cami
İzmir, Selçuk, İsa Bey Camisi
İzmir, Selçuk, Selçuklu Kümbeti
İzmir, Selçuk Türbe (Eski karakol arkasında)
İzmir, Tire, Bakır Han
İzmir, Tire, Rum Mehmet Paşa Türbesi
İzmir, Tire, Üç Lüleli Türbesi
İğdır, Amarat Köyü Kümbeti
Kars, Ulu Cami
Kastamonu, Karanlık Evliya Türbesi
Kastamonu, Terzi Köyü Cami ve Adil Bey Türbesi
Kastamonu, Yanık Han
Kayseri, Bünyan, Şalin Bey Camisi
Kayseri, Çifte Kümbet
Kayseri, Develi, Yukarıdeveli Dev Ali Türbesi
Kayseri, Develi, Yukarıdeveli Hızır İlyas Türbesi
Kayseri, Develi, Yukarıdeveli Şeydi Şerif Türbesi
Konya, Ereğli, Ali Ağa Mescidi
Konya, Ermenek, Akça Mescit
Konya, Ermenek, Basyayla Kasabası Kirazlıyayla - Lafza
Mahallesi Camisi
Konya, Ermenek, Mençek Köyü Camisi
Konya, Ermenek, Sipaz Camisi
Konya, Ermenek, Taşbaşı Mescidi
Konya, Ermenek, Tekke Mescidi
Konya, Hadim, Aşağıhadim Köyü Camisi
Konya, Hadim, Yukarı Eşenler Köyü Camisi
Konya, Hoca Cihan Köyü Mursaman Türbesi
Konya, Horozlu Han Kapalı bölümü ve Açık bölüm Kazısı
Konya, Ilgın, Lala Mustafa Paşa Medrese Odaları
Konya, Ilgın, Kapaklı Köyü Camisi
Konya, Ilgın, Lala Mustafa Paşa Kervansarayı
Konya, Ilgın, Şeyh Bedrettin Kümbeti
Konya, Pelitaltı Köyü Camisi
Konya, Kadı Camisi Şadırvanı
Konya, Kadın Hanı
Konya, Karaman, Dereköy (Pisandon) Camisi

Konya, Karaman, Seyit Ali Medresesi
Konya, Karaman, Şeyh Ali Mescidi
Konya, Köşk Köyü Nasuh Bey Camisi
Konya, Meram, Meram Hamamı
Konya, Meram, Nasuh Bey Dar'ül-Hüffazı
Konya, Meram, Nasuh Bey İmaretı Son Cemaat Yeri Temel Kazısı)
Konya, Mücellit Mescidi
Konya, Pir Esat (Pisili) Türbesi
Konya, Sahip Ata Camisi
Konya, Seydişehir, Rüstem Paşa Kümbeti
Konya, Seydişehir, Seyit Harun Veli Kümbeti
Konya, Sille, Çaybaşı Camisi
Konya, Samlar Köyü Camisi
Konya, Sille, Tepeköy Kasabası Camisi
Konya, Yeniceköy Cami
Malatya, Eski Malatya, Emir Ömer Türbesi
Malatya, Hekimhan, Hekim Hanı (Taş Han)
Manisa, Kurşunlu Han
Manisa, Valide Sultan Camisi, Hamamı, Medrese, Kitaplık ve Darüşşifası
Maraş, Çığçığ Camisi
Maraş, İklim Hatun Türbesi
Mardin, Cizre, Kırmızı Medrese
Mardin, Cizre, Ulu Cami ve Medresesi
Mardin, Kasımiye Medresesi Taç kapısı
Mardin, Kızıltepe, Şah Kulu Bey Türbesi
Mardin, Kızıltepe, Şeyh Selim Türbesi
Mardin, Zinciriye Medresesi Taç kapısı
Muş, Alaattin Camisi
Nevşehir, Ali Bey Camisi
Nevşehir, Hacıbektaş Hacı Bektaş Yapı Topluluğu
Nevşehir, Ürgüp, Hızır Bey Türbesi
Nevşehir, Ürgüp, Taşkın Paşa Kümbeti
Niğde, Aksaray, Kızıl Minare
Niğde, Aksaray, Selime Köyü Selime Sultan Kümbeti
Niğde, Aksaray, Sultan Han
Niğde, Alaettin Camisi Taç kapısı
Niğde, Ali Bey Camisi
Sinop, Fetih Baba Türbesi
Sinop, İsfendiyaroğlu Türbesi
Sinop, Seyit Bilal Türbe ve Camisi
Sivas, Buruciye Medresesi Taç kapısı
Sivas, Çifte Minareli Medrese Taç kapısı
Sivas, Divriği, Sitti Melik Kümbeti
Sivas, Divriği, Ulu Cami Şifahanesinde Türbe
Sivas, Emir Kamerüddin Kümbeti
Sivas, İzzettin Keykâvus Şifahanesi
Sivas, Kale Camisi
Sivas, Meydan Camisi
Sivas, Paşa Camisi

Sivas, Sahip Ata (Gök) Medresesi
Tokat, Ali Paşa Hanı
Tokat, Burgaç Hatun Türbesi
Tokat, Genç Mehmet Paşa (Örtmenönü) Camisi
Tokat, Niksar Kırkkızlar Kümbeti
Tokat, Sümbül Baba Tekkesi Taç kapısı
Trabzon, Hatuniye Camisi Planı
Trabzon, Molla Siyah (Küçük Ayasofya) Camisi
Trabzon, Şeyh Osman Türbesi
Tunceli, Çemişgezek, Aşağı Hamam
Tunceli, Çemişgezek, Kümbet
Tunceli, Çemişgezek, Yelmaniye Camisi
Tunceli, Çemişgezek, Yelmaniye Türbesi
Tunceli, Mazgirt, Elti Hatun Cami
Tunceli, Pertek, Bay Sungur (Yukarı) Cami
Tunceli, Pertek, Çelebi Ali (Aşağı) Camii
Urfa, Gümrük (Alacalı) Han
Urfa, Mevlevihane
Urfa, Rızvaniye Camisi
Urfa, Tabakhane Cami Helası
Van, Erciş, Anonim Kümbet
Van, Eskivan, Hüsrev Paşa Camisi ve Türbesi
Van, Eskivan, Kaya Çelebi Camisi
Van, Gevaş, Halime Hatun Kümbeti
Van, Gevaş, İzzettin Şir Bey Camisi ve Medresesi
Yozgat, Çapanoğlu Camii
Yozgat Vakıf Hamamı.

Kitapları ³:

- Mimarlık Tarihi I (Ankara Devlet Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi ve Gazi Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Ders Kitabı), Ankara 1980.
- Mimarlık Tarihi II, (Ankara Devlet Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi ve Gazi Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Ders Kitabı), Ankara 1980.
- Sanat Tarihi, (Ankara Devlet Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi ve Gazi Üniversitesi Mimarlık Fakültesi için ders kitabı), Ankara 1980.
- Anadolu Kümbetleri I (Selçuklu Dönemi), Ankara 1986.
- Anadolu Selçuklu Mimarisi ve Moğollar, Ankara 1986.
- Kayseri Sahabiye Medresesi, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1988.
- Rölöve ve Restorasyon, (Ankara Devlet Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi ve Gazi Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Ders Kitabı), Ankara 1990.
- Anadolu Kümbetleri II (Beylikler ve Osmanlı Dönemi), Ankara 1991.
- Anadolu Kümbetleri III (Beylikler ve Osmanlı Dönemi), Ankara 1992.
- Diyarbakır Camileri, Diyarbakır Belediyesi Yayınları, Ankara, 1996.
- Diyarbakır Evleri, Diyarbakır Belediyesi Yayınları, Ankara, 1999.
- Diyarbakır Kiliseleri, Diyarbakır Belediyesi Yayınları, Ankara, 2003.
- Ankara Evleri, ATO Yayınları, Ankara 2003.
- Anadolu Kervan Yolları, Vakıflar Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara, 2008.

³ Dursun Ayan, Selçuklu Mimarisi Üzerine Orhan Cezmi Tuncer İle Bir Söyleşi, Ankara 2012, A Yayınları, s.31-37; Dr.Gülşen Dişli-Gökçe Günel- Ali Kılıcı, "Orhan Cezmi Tuncer İle Vakıflarda Elli Yıl" Restorasyon Yıllığı, S. 11, 2015, s.22-24.

- Sivas-Gök Medrese (Sahip Ata Fahrettin Ali Medresesi), Vakıflar Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara, 2008.

- Diyarbakır Surları, Diyarbakır Valiliği Yayınları, Diyarbakır, 2012.

- Diyarbakır Sur İçi Anıtları ile Köşkler ve Bağ Evleri, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Yayınları, Diyarbakır, 2012.

-Orhan Cezmi Tuncer, Makaleler, Vakıflar genel Müdürlüğü yayınları, Ankara 2019, 570

Makaleler ve Bildirileri:

“Tunceli-Çemişgezek’te Bir Türbe” Önasya, cilt 6, sayı 63, Kasım/1970, (s. 6).

“Bir Gezinin Düşündürdükleri”, Önasya, cilt. 6, sayı. 64, Aralık/1970 (s. 8).

“Kuşadası Kervansarayı”, Arkitekt, Ankara 1970, sayı 70, (s. 17).

“Diyarbakır Evleri”, Önasya, cilt. 6, sayı. 65, Ocak/1971, (s. 8).

“Diyarbakır Ali Paşa Medresesi”, Önasya, cilt. 6, sayı. 66, Şubat/1971, (s. 14).

“Diyarbakır Ali Paşa Camisi, I”, Önasya, cilt. 6, sayı. 67-68, Mart-Nisan/1971, (s.8).

“Diyarbakır Ali Paşa Camisi, II”, Önasya, cilt. 6, sayı. 70-71, Haziran-Temmuz, 1971,(s. 6).

“Niğde-Aksaray-Sultan Hanında Bazı İzlerin Değerlendirilmesi” Önasya, cilt. 6, sayı. 72, Ağustos/1971, (s. 12).

“Bitlis-Adilcevaz Eski Cami”, Önasya, cilt. 7, sayı. 73, Eylül/1971, (s. 6).

“Tunceli-Mazgirt Elti Hatun Camisi”, Önasya, cilt. 7, Sayı. 75, Kasım/1971, (s. 12).

“Diyarbakır Sultan Şücaeddin Türbesi”, Önasya, cilt. 7, Sayı. 76, Aralık/1971, (s. 8).

“Bitlis-Akçayuva Köyü Yakınında Bir Kümbet ve Yöresindekilerle Karşılaştırma”, Önasya, cilt. 7, Sayı. 77-78, Ocak/1971-Şubat/1972, (s. 6).

“Diyarbakır, Mardin ve Dolaylarında Bazı Hıristiyan Dinî Yapılarında Türk İslâm Mimari Unsurları” Sanat Tarihi Yıllığı, sayı. 5, İst. 1973, (s. 209).

“Mardin-Cizre Kırmızı Medrese”, Vakıflar Dergisi, Sayı 10, Ankara 1973, (s. 425).

“Van Yöresinde Bilinmeyen Bazı Yapılarımız”, Sanat Tarihi Yıllığı, sayı 6, İstanbul, 1973.

“Ahlat Hasan Padişah Kümbeti” Rölöve ve Restorasyon Dergisi 1, Ankara 1974,(s. 47).

“Kuşadası Öküz Mehmet Paşa Kervansarayı” Rölöve ve Restorasyon Dergisi, sayı. 2, Ankara 1975, (s. 123).

“Üç Selçuklu Kümbeti”, Sanat Tarihi Yıllığı, sayı. 6, İst., 1976, (s. 89).

“Anadolu Türk Sanatı ve Yerli Kaynaklarla ilişkileri Üzerine”, Vakıflar Dergisi sayı. 11, Ankara 1976, (s. 239).

“Millî Kültürümüzün Belgeleri Olan Tarihî Yapılarımızın Restorasyonu”, Millî Kültür, Cilt 1, Sayı 6, Ankara 1977, (s. 40).

“Ankara-Beypazarı-Tekke Köyü Kara Davut Tekkesi” Millî Kültür, cilt. 1, sayı. 7, Ankara 1977, (s. 40).

“Konya-Ilgın-Beykonak Köyü Dediği Maksut Tekkesi”, Millî Kültür, cilt. 1, sayı. 9, Ankara 1977, (s. 52).

“Selçuklu Yapılarında Kubbe”, Milli Kültür, cilt. 1, sayı. 10, Ankara 1977, (s. 44).

“Selçuklu Yapılarında Tonoz”, Millî Kültür, cilt. I,sayı. 11, Ankara 1977, (s. 40).

“Anadolu’nun İlk Dört Selçuklu Kumandanı ve Yaptırdıkları Yapılar”, Vakıflar Dergisi, sayı. 12, Ankara 1978, (s. 137).

“Sivas-Divriği Melike Turhan Şifahanesindeki Türbe Bölümü”, Divriği Ulu Cami ve Şifahanesi, (ed. Y. Önge, İ. Ateş, S. Bayram), Vakıflar Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara, 1978.

“Selçuklularda Ahşap Örtü”, Milli Kültür, cilt. 2, sayı. 6, Ankara 1979, (s. 152).

“Son Kazıların Işığı Altında Sivas I. İzzettin Keykavus Şifahanesi Plâni”, I Uluslararası Türkoloji Kongresi, İstanbul 1979, (s. 911).

“Anadolu Selçuklu Yapılarında Açıklıkların Örtülmesi ve Sorunları”, Bedrettin Cömert’e Armağan, Hacettepe Üniversitesi yay., Ankara 1980, (s. 341).

- “Orantı ve Modül Üzerine Selçuklu Yapılarından Bazı Örnekler”, Vakıflar Dergisi S.13, Ankara 1981, (s. 449).
- “Cizre Ulu Camisi”, Yıllık Araştırmalar Dergisi III., Ankara 1981, (s. 95).
- “Bitlis-Van Kervan Yolu ve Üzerindeki Hanlar” Sanat Tarihi Yıllığı, Sayı. 9-10, İst. 1981, (s. 517).
- “Sivas I. İzzettin Keykavus Şifahanesi Üzerine Üç Not”, Sanat Tarihi Yıllığı, sayı. 11, İstanbul 1981, (s. 165).
- “Doğu Yönünün Türk Kültüründeki Yeri ve Mezar Mimarimize Etkisi”, 8. Türk Tarih Kongresi Bildirileri, cilt. 2, Ankara 1981, (s. 915).
- “Batıda Merkezi Kubbe ve Koca Sinan’ın Mekân Kavramı”, Sanat Tarihi Yıllığı, sayı. 12, İstanbul, 1982, (s. 149).
- “Birkaç Selçuklu Taçkapısında Geometrik Araştırma”, Vakıflar Dergisi, sayı. 16, Ankara, 1982, (s. 61).
- “Konya Sahip Ata Hanıgahı Taç kapısı”, Lâle Dergisi, İstanbul 1984, sayı. 2, (s. 2).
- “Rönesans ve Klâsik Osmanlı Dönemi Dinî Yapılarında Kubbenin Amaç ve Kullanış Açısından Karşılaştırılması”, Vakıflar Dergisi, sayı. 18, Ankara 1984, (s. 127).
- “Mimaride Türk Milli Üslubu İlkeleri”, Kültür Bakanlığı Mimaride Türk Milli Üslubu Semineri, Turizm ve Kültür Bakanlığı yay., İstanbul 1984, (s. 67).
- “Kelük bin Abdullah ve Kaluyanül Konevi”, Vakıflar Dergisi, sayı. 19, Ankara 1985, (s.109).
- “Restorasyonlarımızda Modülasyondan Yararlanma”, 2. Vakıf Haftası Kitabı,1984, Ankara 1985, (s. 92).
- “Anadolu Selçuklu Kümbetlerinin Gelişimi ve Özellikleri”, 10. Türk Tarih Kongresi Bildirileri, cilt. 3, Eylül 1986, (s. 1075).
- “Tarikat Yapılarında İşlevin Tasarıma Etkisi”, 4.Vakıf Haftası Kitabı, 1986,Ankara 1987, (s. 47).
- “Sinan Camilerinde Bazı Teknik Ayrıntılar”, Millî Kültür, sayı. 61, Ankara 1988, (s. 36).
- “Kümbet Mimarimiz”, Kültür ve Sanat, Aralık 1989, (s. 54).
- “Tarihte Sivas ve Sivas Yapılarının Genel Tanımı”, Kültür ve Sanat, Sivas Özel Sayısı, sayı.6, Haziran 1990, (s. 14).
- “Taşa Bezemenin İşlenişi Üzerine Düşünceler”, 7. Vakıf Haftası Kitabı 1989, Ankara, 1990, (s. 231).
- “Eski Mimarlık Çizimlerimiz Üzerine Bilgiler”, 11. Türk Tarih Kongresi Bildirileri, cilt. 3, Eylül 1990,(s.1165).
- “A comparison of the dome in the sacral buildings of the Renaissance and the Classical Ottoman period”, Uluslararası Türk Sanatı Kongresi, Varşova 1990, (s. 253).
- “İstanbul’da İki Camide Harim Ölçüsü ile Çini Boyutları Arasındaki Bağın İncelenmesi”,7. Vakıf Haftası Kitabı 1990, Ankara 1991, (s. 345).
- “Kara Han ve Eski Divriği Kangal Kervan Yolu”, Türk Etnografya Dergisi, Sayı 19, Ankara 1991, (s. 31).
- “Sivas Sütevliya Kümbeti”, Vakıflar Dergisi, sayı. 22, Ankara 1991, (s. 91).
- “Geleneksel Bazı Vakıf Yapılarında Duvar Kalınlıkları Yükseklikleri ve Açıklıktan Arasındaki Matematiksel Bağ ve Temeller Üzerine Bir İnceleme”, 9. Vakıf Haftası Kitabı 1991, Ankara 1992, (s. 285).
- “Hoca Ahmet Yesevî Türbesi. Türk Sanatındaki Yeri ve Restorasyonu Sorunları”, 10. Vakıf Haftası Kitabı 1992, Ankara 1993, (s. 39).
- “Camilerimizde Akustik”, Prof Dr. Yılmaz ÖNGE Armağanı, Selçuk Üniversitesi, Konya 1993, (s. 103).
- “Geleneksel Mimarimizde Geometri”, 3. Milli Selçuklu Kültür ve Medeniyeti Sempozyumu, Konya 1994, (s. 27).
- “Vakıflar Genel Müdürlüğü Abideler Şubesi Nasıl Daha Verimli Çalışabilir” II. Vakıf Haftası Kitabı 1993, Ankara 1994, (s. 139).
- “Diyarbakır-Bitlis Kervan Yolu ve Üzerindeki Hanlar”, Vakıflar Dergisi, sayı. 25, Ankara1995, (s. 9).
- “Selçuklu Yapılarında Restorasyon Problemleri”, 4. Millî Selçuklu Kültür Medeniyeti Sempozyumu, Konya 1995, (s.47).
- “Ailenin Eğitim ve Korunmasında Vakıfların Rolü”, 12. Vakıf Haftası Kitabı 1994, Ankara, 1995, (s. 21).
- “Diyarbakır Anıtları”, Kültür ve Sanat, Diyarbakır Özel Sayısı, sayı, 28, Ankara, 1995, (s. 12).
- “Anadolu Türk Yapı Sanatıyla İlgili Yaşayan Yöresel Bazı

Sözcükler”, Oktay Aslanapa AnıKitabı, Mimar Sinan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 1996, (s. 281).

“Kilis Mevlevihanesi”, Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi, Konya 1996, (s. 259).

“Bir Anadolu Selçuklu Taç kapısında Korumacılığa Yönelik İzler” Selçuk Üniversitesi Milli Selçuklu Kültür ve Medeniyeti Sempozyumu Bildirileri, Konya 1996, (s. 79).

“Niğde Alaaddin Camisi Doğu Taç Kapısı”, Selçuk Üniversitesi VI. Milli Selçuklu Kültür ve Medeniyeti Sempozyumu Bildirileri, Konya 1997, (s. 113).

“Kayseri’de 7 Selçuklu Taç kapısında Geometrik Araştırma”, Vakıflar Dergisi, sayı. 26, Ankara 1997, (s. 105).

“Mimari Korumacılığımız”, Mimarlar Odası Ankara Bülteni, sayı. 12, (s. 13).

“Diyarbakır Harput Kervan Yolu”, Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi, Erzurum 1999, Sayı. 5, (s. 151).

“Diyarbakır Yapı Sanatından Kesitler”, Diyarbakır Sempozyumu 2000, Ankara, (s. 164).

“Diyarbakır Mardin ve Diyarbakır Urfa Kervan Yolu”, Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi, yıl. 2001, sayı. 7, Erzurum 2001, (s. 113).

“Diyarbakır Kenti Kimliği”, Diyarbakır Sempozyumu 2001, Ankara, (s. 102),

“Anadolu Selçuklu Camisi Taç kapılarında Mukarnas”, Selçuk Üniversitesi 1.Uluslararası Selçuklu Kültür ve Medeniyeti Kongresi Bildirileri II, Konya 2001, (s. 361).

“Bazı Vakıf Yapılarına Yanlış Eklmeler, Değiştirmeler ve Yanıltıcı Restorasyonlar”, Vakıf Medeniyeti Sempozyumu Kitabı, Ankara 2003, (s. 165).

“Sivas Sahip Ata (Gök) Medrese İle İlgili Çalışmalar” Vakıflar Dergisi Sayı. 26, Ankara 2004, (s. 121).

“Anadolu’da Vakıflar ve Bayındırlığa Katkısı” Vakıflar Dergisi, sayı. 29, Ankara 2005, (s.21).

“Kervanyolları” Anadolu Selçukluları ve Beylikler Dönemi Uygarlığı, Kültür Bakanlığı, Ankara 2006, Cilt 2, (s. 419).

“Artuklu Yapıları (Yaptıran, Yürüten ve Yapanlar)”, I. Uluslararası Artuklu Sempozyumu Bildirileri, cilt 1, Mardin 2007, (s. 135).

“Sinan’ın Aynı Planı Uyguladığı Dört Yapısında Izgaralı Düzen”, Osmanlıdan Cumhuriyete Diyarbakır II, Ankara 2008.

“Diyarbakır Kentinin Kuruluşunda Su Kaynaklarının Etkinliği”, 2008 Vakıf Medeniyeti Su Yılı ve Vakıflar Etkinlikleri Kitabı, Ankara 2008, (s. 125).

“Korunması Gerekli Vakıf Taşınmazlarının Onarımları ve Bir Öneri”. Vakıflar Dergisi, sayı 32, yıl 2009.

“İstanbul Edirnekapı Mihrimah Sultan Camisi Geometrik Kurgusu”, Vakıflar Dergisi, sayı. 33, Haziran 2010, (s. 113-124)

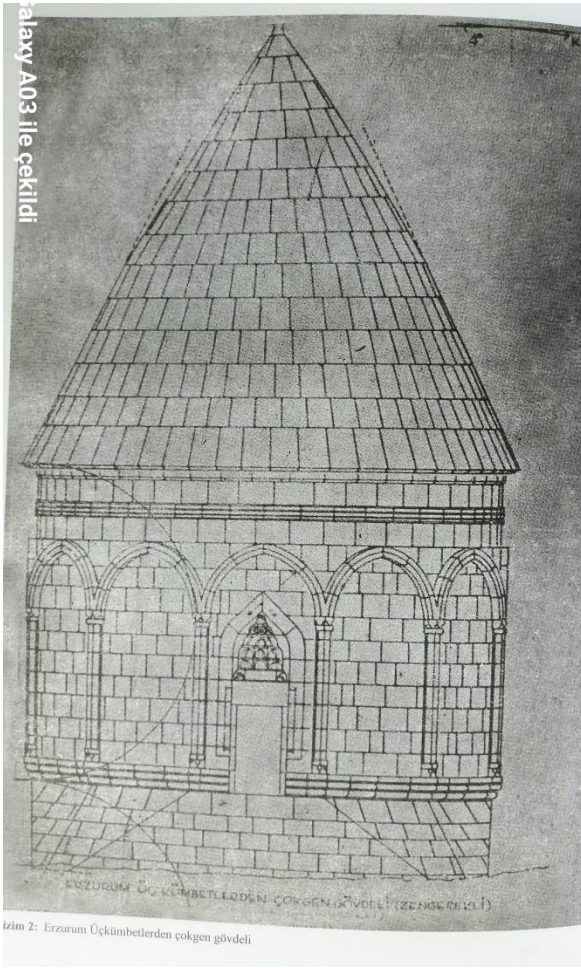
“On Dokuzuncu Yüzyıl Türk Mimarlık Çizimlerinden Bazı Yeni Örnekler”, Osmanlı Bilimi Araştırmaları, cilt 13, sayı 1, (s. 31 -42

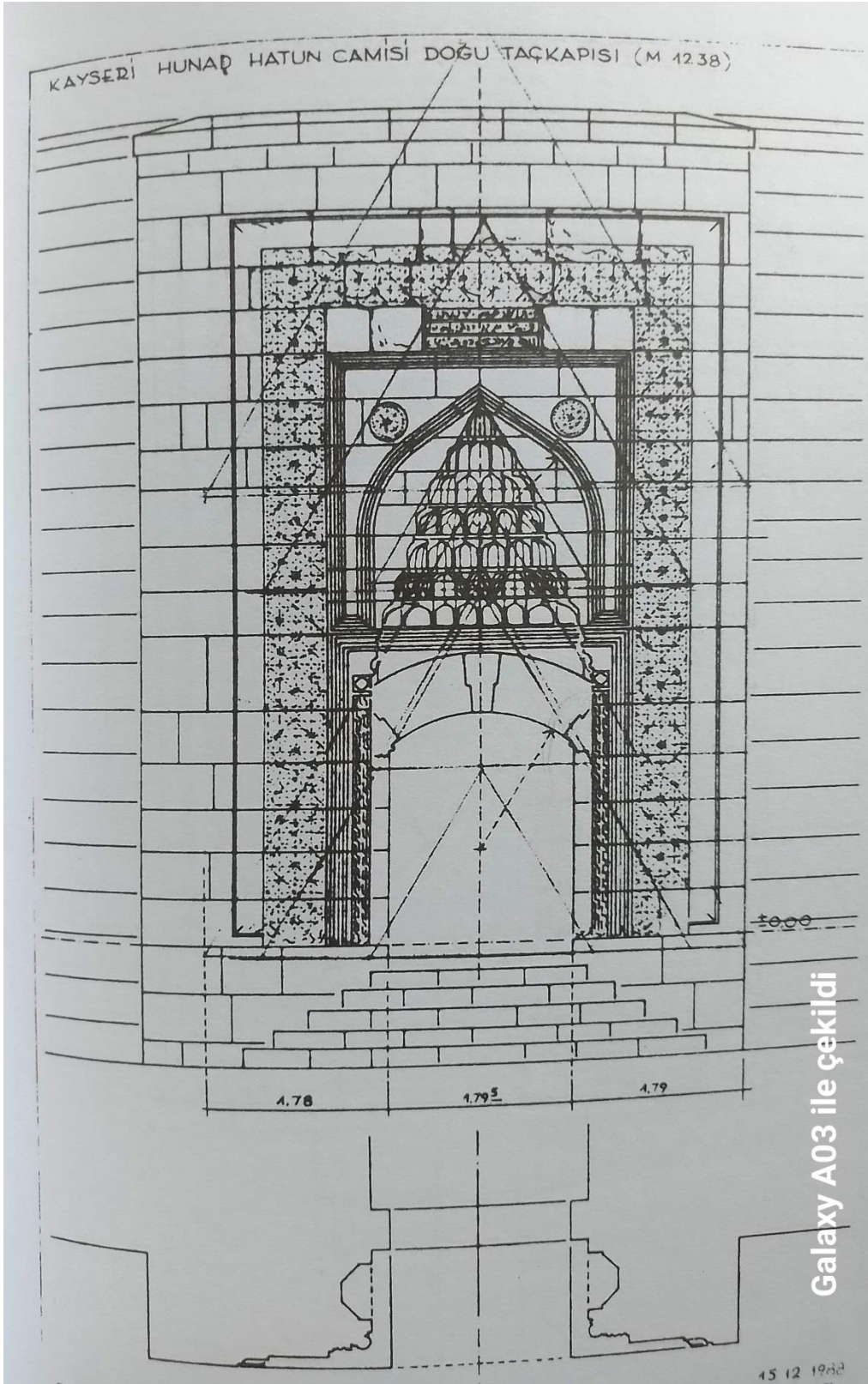
Prof. Dr. Orhan Cezmi Tuncer ve eşi.

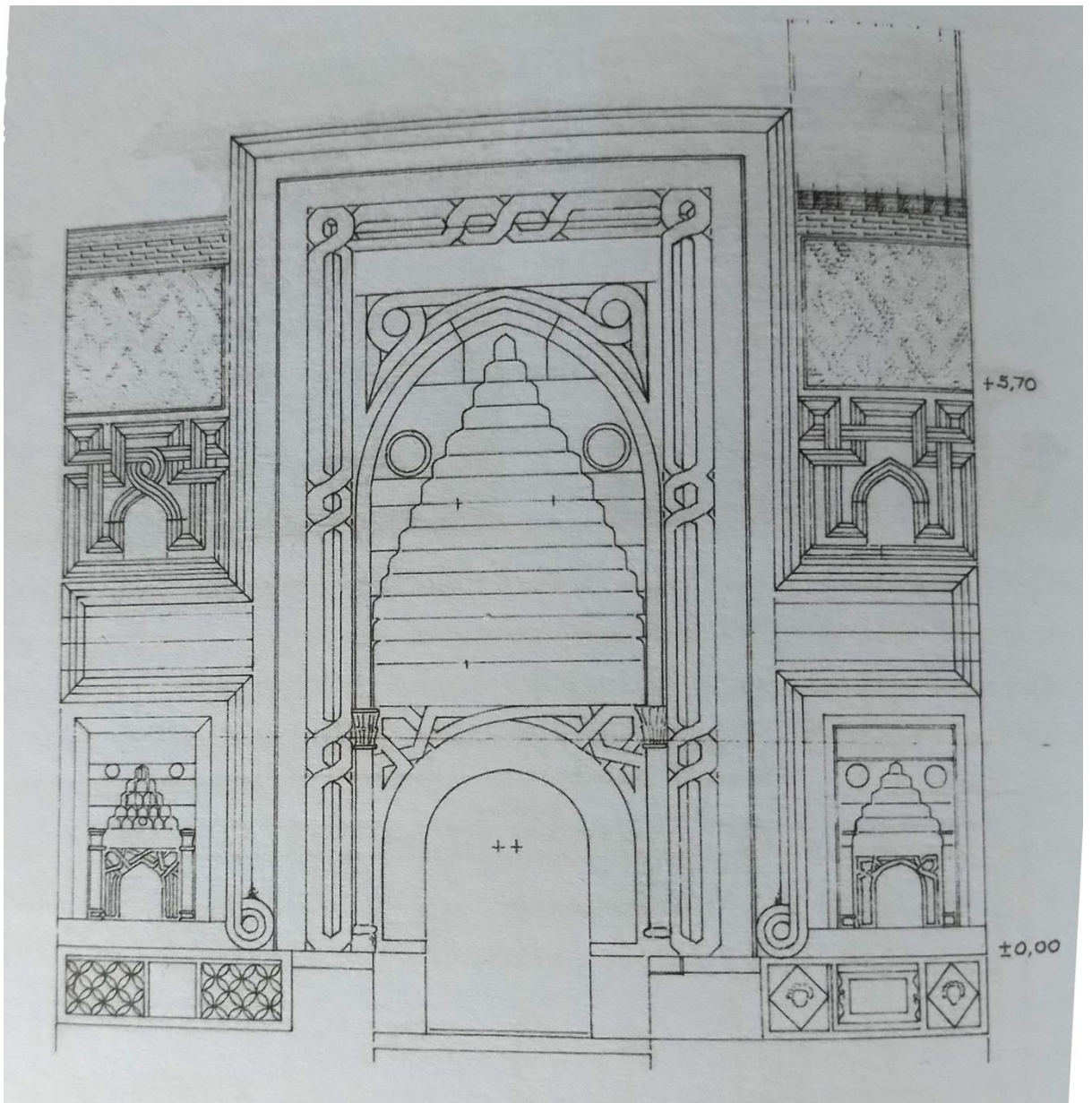
Prof. Dr. Orhan Cezmi Tuncer

Erzurum Üçkümbetler

Kayseri Hunat Hatun Doğu taç kapısı

KONYA İNCE MİNARELİ MEDRESE:

